

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧನೆ

ಏಕ್ತಾ ಧನಕರ್, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಲಾಲ್, ಶಿಪ್ರಾ ಸುನೇಜಾ, ವರ್ಧನಾ ಪುರಿ

ಮಾಧೋಪುರ್ ಹ್ಯಾಸ್ ಎ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಯಾ.... ಇಯಾ..... ಓ; ಎ ಟೈಗರ್ ಹಿಯರ್... ಎ ಟೈಗರ್ ದೇರ್...
ಟೈಗರ್ ಟೈಗರ್ ಎವರಿವೇರ್ (ಮಾಧೋಪುರದಲ್ಲೊಂದು ಅರಣ್ಯ ಉಂಟು. ಇಯಾ, ಇಯಾ, ಓ; ಇಲ್ಲೂ ಹುಲಿ...
ಅಲ್ಲೂ ಹುಲಿ... ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹುಲಿ.)

ಇಲ್ಲ, ಭಯಪಡಬೇಡಿ! ರಣಧಂಬೋರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹುಲಿಗಳು ಅಷ್ಟು
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉದಯ್ ಸಮುದಾಯ
ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಡು ಇದು. ಓಲ್ಡ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಹ್ಯಾಡ್ ಎ
ಫಾರ್ಮ್ ಎಂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡಿನ ರಾಗವನ್ನು ಈ ಶಿಶುಗೀತೆಯು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಅದು ಸ್ಥಳೀಯತೆಗೆ
ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಪೂರ್ವ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಸವಾಯಿ ಮಾಧೋಪುರ್
ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಣಧಂಬೋರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಮಂಕಾಗುವಂತಹ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಗದಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

“ಅದು ದಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು. ಅನ್ವರ್ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.
ಅವನು ಸಾಸಿವೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದನು.”

ಕಥೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಓದಿನ ಹಂತ, ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.
ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ
ಪರಿಚಿತವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಅಪರಿಚಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು
ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಋತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಈ
ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅವರು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿದಿನ ತಮ್ಮ
ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕಥೆಯು
ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ತರಗತಿಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಿಶುಗೀತೆ ಮತ್ತು ಕಥೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ರಣಧಂಬೋರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸುತ್ತಲಿನ ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಮುದಾಯದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು (ಜಿಎಸ್ ಕೆ GSK)¹ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವು ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿತಗೊಂಡಿರುವ ಮೂರು ಉದಯ ಸಮುದಾಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲ ನಂಬಿಕೆಯೆಂದರೆ, ಸಮುದಾಯಗಳು ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಡಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಾಗಬಾರದು. ಬದಲಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೂರು ಶಾಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಇನ್ನೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ತಲಪುತ್ತೇವೆ.

ಇತರ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೋರುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಣಗಾಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಣಗಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವು ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧನೆ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಜಿಎಸ್ ಕೆ ಯ ವಿಧಾನವು ಸಮಗ್ರ ಭಾಷಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಮಗು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಗುವಿನ ಪರಿಸರದ ಭಾಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಮಗುವು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಲಿಸಲು, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಲು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ, ಒಳಹರಿವುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭಾಷಾ ಸೂಚನೆಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಜಿಎಸ್ ಕೆ ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೌಶಲ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ (ಹಾಗೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ)

¹ [www.http://graminshiksha.org.in/](http://graminshiksha.org.in/)

ಸಂವೇದನಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಮಾನವನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂವಹನದಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ವಿಧಾನ

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಜಿ ಎಸ್ ಕೆ ಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಇತರರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

- ಆಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವುದು
- ಮಾತು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸ್ವಂತ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು (ಭಾವನೆಗಳು, ವರ್ತನೆಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು
- ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುವುದು
- ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಒಟ್ಟಾರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು² ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ವಿಷಯಾಧಾರಿತವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದು

² ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ತಂತ್ರವೆಂದು ಮತ್ತು ಕೌಶಲವನ್ನು ಪೂರ್ವ-ನಿರ್ಧಾರಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕಲಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯ, ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಅವರಡನ್ನೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ. ಭಾಷಾವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಒಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು ಕೌಶಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಒಂದು ಕೌಶಲವಾಗಿದೆ.

ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವರ್ಷದ ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹು-ಹಂತದ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಬದಲು ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತರಗತಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಮಗುವು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಷಯವು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಬೆಳೆದು, ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು, ಪದ್ಯಗಳು, ಪಠ್ಯಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪದಗಳು ದೈನಂದಿನ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪದಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಥೆ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದೇನು ಮತ್ತು ತಿಳಿಯದಿರುವುದೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತ ಪಠ್ಯ(ಗಳ)ವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ವಸ್ತುವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಸ್ತುವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳ ಸೂಚಿತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಅವರೂ ಸಹ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಷಯದ ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಇತರ ತಂತ್ರಗಳು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಭಾಷಾ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭಾಷಾ ಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಮಕ್ಕಳ ಆಲೋಚನೆ, ವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಅವಕಾಶವು ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯ ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

'ಬುದ್ಧಿವಂತ' ಪದದ ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆ ಕುರಿತು ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ (ಮನೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ) ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು

ಮಗು: 'ಬುದ್ಧಿವಂತ' ಎಂದರೆ ಯಾರು?

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಬುದ್ಧಿವಂತ ಎಂದರೆ ಏನು?

ಮಗು: ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬಲ್ಲೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು.

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಪದದ ಅರ್ಥವೇನು?

ಮಗು: ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನು!

ಪ್ರದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತರಗತಿಯ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವು ಯಾವ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೋಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಆ ಮೂಲಕ ಪದಗಳು ಪರಿಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ- ಈ ಕಥೆಗಳು 'ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ' ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಆಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಓದಲು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲಂಬಿಸುವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಓದುಗರು ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಆತಂಕವನ್ನೂ ಸಹ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಳಿಗಾಲದ ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತರಗತಿ

ತರಗತಿಯ ಸಂಘಟನೆ

ಸಹವರ್ತಿ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಒದಗುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಠ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಬಳಸಲು ಬಯಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ³ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಚಿಸಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ,

³ ತುಲಿಕಾ, ಕಥಾ, ಪ್ರಥಮ್, ಸಿಬಿಟಿ, ಎನ್ ಬಿಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರುಷರ ಪಾದದ ಬಳಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಳಿತಿರುವುದು⁴ ವಾಸ್ತವವೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಕುರಿತು ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ವೇಗವರ್ಧಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ತರಗತಿಯು ಮೂರು ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ: ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (ಇಡೀ ತರಗತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ), ಸಣ್ಣ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಕಥೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ತರಗತಿಯು ಕೆಲವು ಪರಿಚಿತ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಪರಿಚಿತ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಸಾರ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಅಥವಾ ಓದುವ ತರಗತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆ ಹೇಳುವ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿಸುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮುಖವಾಡಗಳು ಅಥವಾ ಬೊಂಬೆಗಳಂತಹ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತನಾಡುವ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ ಮತ್ತು ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸದಾ ಅನುವಾದ ಮಾಡದೆ biiiiig elephant (ದೊ...ಡ್ಡ ಆನೆ) ಅಥವಾ scaaaaaary lion (ಹೆದ.....ರಿಸುವ..... ಸಿಂಹ) ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಪದ ಪದವನ್ನೂ ಅನುವಾದವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಓದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಹನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, *ಬೇಸಿಗೆಯ ದಿನದಂದು* ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಛದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೊದಲು, ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುವಂತೆ/ಹೇಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದುತ್ತಾ, ಕಥೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳತ್ತ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಸಿವೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಲು ಋಷಿಪಡುವ ಅನ್ವರ್ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು *ಬೆಂಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ*. ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಪುನರ್ವಿವರಿಸಲು ಹತ್ತಿರ ಪದವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ, 'ನಮ್ಮ ಮನೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ' ಅಥವಾ 'ನಮ್ಮ ಮನೆ ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅವಲೋಕನಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಹಿತಿಯ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದನ್ನು ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ

⁴ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾದ ರಿಮ್ ಜಿಮ್ ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಚಿತ್ರ.

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಬಹುದು. ತರಗತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ, *I walk with my grandfather to the_____* (ನಾನು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನೊಂದಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು _____ ಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ) ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ರಚಿಸಿ ತರಗತಿಯಾದ್ಯಂತ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಪರ್ಯಾಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ ಕಳೆದರು. ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುವುದು/ಹೇಳುವುದು ಕೂಡ ಇತರ ಅನುಸರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಥೆಯಿಂದ ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ/ಭಾವಿಸಿದ/ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಚಿತ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತ ಮತ್ತು ಒಲವಿನ ಅನುಸಾರ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಪದ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಸ್ಟೋರಿಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ಸಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದುವುದು ಭಾಷಾ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ⁵ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪೂರಕ ವಾಚಿಕೆಯಾದ ರೈನ್‌ಡ್ರಾಪ್‌ನಿಂದ ಆಯ್ದು, ಇಲಿಯೊಂದು ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಕಥೆಯಾದ *ಚೋಟು* ವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. 'ಕಮ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಚೋಟು, ಕಮ್ ಬ್ಯಾಕ್ ನಾ!' ಎಂಬ ಸರಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾದ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಳಸಿದರು. ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಆಟವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು. ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಳಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಕೆಲಸವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಬಹು-ಹಂತದ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಒಂದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಂಪುಗಳು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗುಂಪು ಓದುವಿಕೆ, ಪದ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮೂಹಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಓದುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಥೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಆದರೆ

⁵ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ರಾಜಸ್ಥಾನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಸಲಹೆಗಾರರೊಬ್ಬರು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ವಿವಿಧ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಓದಲು ಕಷ್ಟಪಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಮೊದಲು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಬೇರೆಯವರು ಓದುವುದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಸಹಾಯೋಗದ ಕಲಿಕೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಅಡಗಿದೆ.

ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸರಳ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನಾ ಫಲಕಗಳು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಃ ಓದುವಂತೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಅಪರೂಪ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಭಾಷೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಂಗಿಕ ಚಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು My name is Rani and I ate chappati (ನನ್ನ ಹೆಸರು ರಾಣಿ. ನಾನು ಚಪಾತಿಯನ್ನು ತಿಂದೆ.) ಎಂಬಂತಹ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಸಂಶೋಧನೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಮನೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವು ಮನೆಯ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಹಂತವು ಆರಂಭಿಕ ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸರಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಲಿಖಿತ ಪದವನ್ನು ಓದಲು ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಾಗುಣಿತಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಕರಣದ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾದ ಒತ್ತು ನೀಡದೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪದಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರನ್ನು ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಬಣ್ಣಗಳು ಯಾವುದೆಂದು ನೋಡಿ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಮರಳಿ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಳಿ ಮೋಡಗಳು, ಕಂದು ಕಲ್ಲುಗಳು, ಹಸಿರು ಮರಗಳು, ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು, ಬಿಳಿ ತೊಟ್ಟಿ, ನೀಲಿ ಆಕಾಶ, ಕೆಂಪು ತರಗತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳಿಂದ I saw a white cloud (ನಾನು ಬಿಳಿ ಮೋಡವನ್ನು ನೋಡಿದೆ) ಎಂಬಂತಹ ಸರಳವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ,

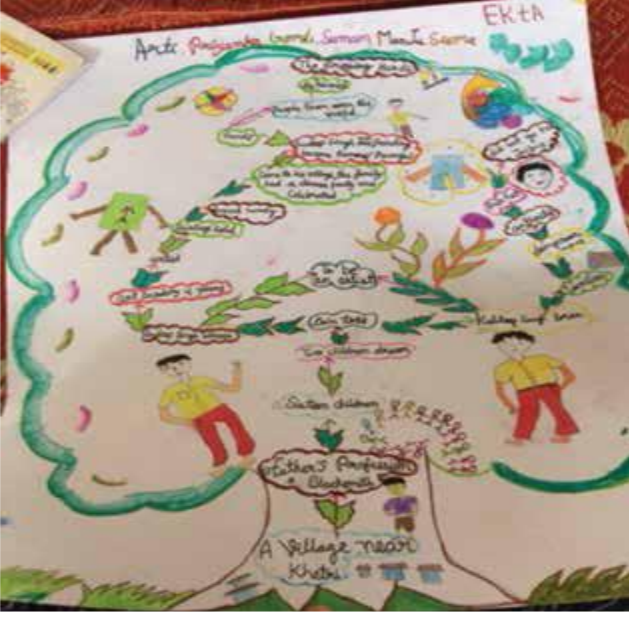
ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ (ಪ್ರತಿ ಹಂತದಂತೆ) ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಟ್ಟವು 1 ಮತ್ತು 2 ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಹಂತವು 3, 4 ಮತ್ತು 5 ನೇ ತರಗತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಿರುವ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, 2 ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವು 1 ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಂತ 1 ರಲ್ಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅವಲೋಕನಗಳ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಪೋರ್ಟ್ ಫೋಲಿಯೋಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದು ಅವರ ಪ್ರಗತಿಯ ಫಲಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಓದುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಚಿತ್ರಕಥೆ

ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಸವಾಲುಗಳು

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವಾಗ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಭಾಷೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉರುಹೊಡೆದು ಕಲಿತ ವಿಧಾನದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಾಮಪದಗಳು/ಸರ್ವನಾಮಗಳು/ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಲೋಚನೆ ಅಥವಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಜನರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತವರು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಸಿ ಹೊರಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಆಳವಾಗಿ ಅನಿಸಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕಿರು ನಾಟಕವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು, ಪಾಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲು ಎಂದರೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಕೊರತೆ. ಒದಗಿಸಲಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಂತದವಾಗಿವೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಠ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ 5 ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೇವಲ ಹಂತದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಹಳೆಯ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ

ವಿಷಯವು ವ್ಯಾಪಕ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವಯಂ-ಕಲಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಸವಾಲುಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಯಾವುದೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ

2016 ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವು ಈ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೂಲ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಸಹ ಆಗಿವೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಅನಂತರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾರದಾದರೂ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅದನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ವಿಧಾನವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ 5 ನೇ ತರಗತಿಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಎ ಅಥವಾ ಬಿ ಗ್ರೇಡ್ ಪಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ನಿಗದಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ತರಬೇತಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪಾಠ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೆಂಬಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಹವರ್ತಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಲಿಕೆಯ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ಅನ್ನು (ವಿಧಾನದ ಪೇಪರ್, ಚಟುವಟಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಬಲಪಡಿಸುವುದು. ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಬೋಧಕರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ನಮಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

***

ಏಕಾ ಧನಕರ್: ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು dhankher@graminshiksha.org.in ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಲಾಲ್: ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಲಹಾ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು jyotsna.lall@akdn.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಶಿಪ್ರಾ ಸುನೇಜಾ: ಇವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು shipra.suneja@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ವರ್ಧನಾ ಪುರಿ: ಇವರು ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು vardhna@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ:

ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್. ಎನ್.